

PŘEDKLÁDACÍ ZPRÁVA PRO PARLAMENT ČR

Světová poštovní unie (SPU) byla založena 9. října 1874 v Bernu. Od roku 1947 je jednou z odborných organizací OSN. Patří mezi vládní organizace s téměř univerzálním členstvím. V současné době má 192 členů. Česká republika přistoupila k SPU 18. března 1993, přičemž Československo bylo členem od 18. května 1920.

Podle Ústavy SPU je jejím posláním prostřednictvím řádně vykonávaných poštovních služeb přispívat k dosažení cílů mezinárodní spolupráce v oblasti kulturní, sociální a hospodářské. Z praktického hlediska jde především o zajištění a trvalý rozvoj univerzální poštovní služby se všemi jejími parametry spočívajícími zejména v dostupnosti, kvalitě a bezpečnosti, a to na základě stanovení jednotných závazných pravidel pro mezinárodní poštovní styk a koordinace vývoje poštovních služeb v jednotlivých zemích a regionech.

SPU vykonává svoji činnost zejména v souladu s následujícími dokumenty, souhrnně označovanými „Akta SPU“, které jsou svým charakterem multilaterálními mezinárodními smlouvami uzavíranými mezi členskými zeměmi SPU:

- **Ústava SPU a její dodatkové protokoly;**
- **Generální řád SPU a jeho dodatkové protokoly;**
- **Světová poštovní úmluva;**
- **Ujednání o poštovních peněžních službách.**

Ústava je základním dokumentem SPU, který stanoví především její cíle a úkoly, pravomoc, podmínky získání členství a její organizační strukturu. Upravuje rovněž financování SPU, definuje Akta, postupy při projednávání jejich změn, formy jejich schvalování (ratifikace), měnovou jednotku, úřední jazyk, sídlo atd.

Generální řád podrobně upravuje složení, kompetence a obsah činnosti stálých orgánů SPU, její hospodaření, procedurální záležitosti spojené s volbami členů stálých orgánů a vedoucích představitelů SPU, příspěvkové třídy apod.

Světová poštovní úmluva stanoví zejména všeobecná pravidla pro výměnu listovních zásilek a balíků, povinnost členských zemí zajišťovat univerzální poštovní službu, specifikuje zásadu svobody průvozu, upravuje výši terminálních poplatků a rozsah odpovědnosti poštovních správ.

Ujednání o poštovních peněžních službách, které se zabývá především službou mezinárodních poštovních poukázek, má fakultativní charakter a je závazné jen pro členské země, které k němu přistoupily. Česká republika je účastníkem tohoto Ujednání, které obsahuje zejména zásady provozu, technická a technologická ustanovení, vymezení odpovědnosti a principy odúčtování mezi určenými provozovateli těchto služeb.

Nejvyšším orgánem SPU je Kongres, který se schází zpravidla každé čtyři roky s cílem revidovat Akta SPU na základě návrhů stálých orgánů a členských zemí SPU. Kromě tohoto rozsáhlého projednávání a schvalování změn a doplňků Akt volí Kongres také generálního ředitele Mezinárodního úřadu SPU, jeho náměstka a členské země do stálých orgánů SPU. Poslední, tj. 26. Kongres, se konal ve dnech 20. září – 7. října 2016 v Istanbulu.

Na základě usnesení vlády České republiky ze dne 24. srpna 2016 č. 745 se zmíněného zasedání 26. Kongresu zúčastnila i delegace ČR, která aktivně participovala na všech

jednáních Kongresu. V souladu s tímto usnesením a s udělenou plnou mocí pak podepsal na závěr jednání alternát vedoucího delegace ČR, zástupce ředitele odboru poštovních služeb a služeb informační společnosti Ministerstva průmyslu a obchodu pan Jiří Řehola Kongresem projednaná a schválená Akta SPU, a to s výhradou jejich ratifikace. Přijatá Akta nabyla účinnosti 1. ledna 2018.

Změny **Generálního řádu SPU** jsou obsahem **Prvního dodatkového protokolu ke Generálnímu řádu**. Hlavní změny se týkají např.:

- doplnění působnosti kongresu (čl. 103),
- modifikace kompetencí zástupců členských států v Administrativní radě a v Radě poštovního provozu (čl. 106 a 112),
- postupu přípravy a distribuce dokumentů orgánů SPU elektronickou cestou (čl. 130),
- postupu při předkládání pozměňovacích návrhů ke kongresovým návrhům (čl. 138bis),
- zpřesnění postupu Mezinárodního úřadu při zasílání faktur členským zemím (čl. 146 odst. 9 a 10).

Relevantní změny byly promítnuty i do Jednacího řádu kongresů, který je přílohou Generálního řádu. Za zmínku stojí zpřesnění formulace plných mocí pověřovacích listin pro delegaci členské země na kongres (čl. 3).

Pokud jde o **Světovou poštovní úmluvu**, jsou přijaté změny a upřesnění převážně provozního charakteru a týkají se zejména:

- úpravy, resp. doplnění některých definic základních pojmů (čl. 1),
- pravidel pro používání tiskopisů SPU (čl. 13),
- dílčího zpřesnění pravidel pro nepřípustné zásilky (čl. 19),
- výše sazeb terminálních výdajů (čl. 28–30),
- doplnění pravidel fungování Fondu pro zlepšování kvality služby (čl. 31),
- doplněny byly rovněž některé výhrady členských zemí do Závěrečného protokolu.

Rovněž změny **Ujednání o poštovních peněžních službách** mají provozní a redakční charakter. Jedná se např. o pravidla určování a oznamování subjektů, které jsou odpovědné za plnění povinností vyplývajících z přistoupení k tomuto Ujednání (čl. 3), možnosti zajišťovat plnění povinností třetí stranou (čl. 5), nebo doplnění všeobecných zásad pro poštovní peněžní služby (čl. 10).

V duchu závěrů pracovní skupiny Rady EU pro poštovní služby a v souladu s předchozí praxí podepsala ČR, stejně jako všechny ostatní členské státy EU, tzv. prohlášení při podpisu Akt. V tomto prohlášení je uveden následující text: „Delegace členských zemí Evropské unie prohlašují, že jejich země budou aplikovat Akta přijatá tímto Kongresem v souladu se svými povinnostmi podle Smlouvy o Evropské unii, Smlouvy o fungování Evropské unie a Všeobecné dohody o obchodu službami Světové obchodní organizace“. Totéž prohlášení bude zopakováno jménem České republiky při ratifikaci Akt SPU.

Texty nových Akt SPU, které vláda ČR schválila svým usnesením ze dne 3. října 2018 č. 634, jsou uvedeny v příloze předkládané zprávy.

Ratifikace Akt SPU není v rozporu se závazky převzatými ČR z platných mezinárodních smluv, jimiž je vázána, a nevyvolává zvýšené nároky na státní rozpočet.

Ústava SPU a její změny promítnuté v dodatkových protokolech vyžadují v souladu s jejím

článkem 25 ratifikaci; schválení ostatních dokumentů se řídí ústavními předpisy každého státu. Vzhledem k ratifikačním a schvalovacím postupům v jednotlivých členských zemích a vzhledem k termínu poskytnutí oficiální textů Akt ve francouzštině je převažující praxí, že ve většině z nich není ratifikační proces ukončen ke dni nabytí účinnosti Akt. V zájmu zajištění mezinárodního poštovního provozu jsou však nová Akta v praxi všemi členskými zeměmi předběžně prováděna. Pro ČR Akta vstoupí v platnost až poté, co bude uložena ratifikační listina u jejího depozitáře, kterým je generální ředitel Mezinárodního úřadu SPU. Současně s uložení ratifikační listiny bude jménem ČR zopakováno prohlášení, které bylo učiněno při podpisu Akt SPU.

Ratifikace Akt SPU vyžaduje souhlas Parlamentu, neboť podle čl. 49 písm. a) ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústavy České republiky, v platném znění, se jedná o mezinárodní smlouvy obsahující závazky, které upravují práva a povinnosti osob. Z hlediska právního řádu ČR mají tedy Akta SPU charakter mezinárodních prezidentských smluv.

Vzhledem k výše uvedenému je Parlament České republiky žádán o vyslovení souhlasu s Akty SPU přijatými 26. Kongresem SPU.

V Praze dne 1. listopadu 2018

Předseda vlády:
Ing. Andrej Babiš v. r.